אוצר מדרשים — פרקי משיח

פרקי משיח

[בית המדרש ח"ג 70]

ועתה נאמר בשבחו של מלך המשיח שעתיד לבוא עם ענני שמיא ושני שרפים מימינו ומשמאלו, שנאמר וארו עם ענני שמיא כבר אנש אתי הוא. דור שבן דוד בא שרפי אש נשלחים בהיכל וכוכבים נראים באש בכל מקום, ודבר שלש שנים זו אחר זו, וזהו שלוחו של הקב"ה שנאמר לפניו ילך דבר ויצא רשף לרגליו ונאמר רשפיה רשפי אש. ובשנה השלישית של דבר גליות מכפרין בו ובסוף השנה (הרביעית) המלך יהרג ובורחים במדברות והארץ תזדעזע ממקומה, ות"ח ימותו ובוגדים בגדו ובגד בוגדים בגדו, ומחזיק בה מקרא אחר ועוד בה עשירית ושבה והיתה לבער. ובשנה החמישית בא ונתגלה המשיח בכל המלכיות, והמלכים כולם מתגרים זה בזה, מלך פרס עם מלך ערביא ומחריבה, שנאמר ונלחמו איש באחיו וגו' ממלכה בממלכה. ובשעה שאדום נופלת מקול מפלתה ירעשו שמים וארץ. וחצי העולם ילכד בשבילה שנאמר ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו. ועתיד הקב"ה לקבצם המונים המונים ולמסור אותם ביד ישראל שנאמר ונתתי נקמתי באדום ביד עמי ישראל, ועתיד הקב"ה להביא שר של אדום ומלקה אותו, ושר של אדום אומר היכן אברח! אלך למצרים שכינה שם שנאמר הנה ה' רוכב על עב קל ובא מצרים, אברח לאדום? שכינה שם שנאמר מי זה בא מאדום, אברח לבבל? שכינה שם שנאמר למענכם שלחתי בבלה, אברח לעילם? שכינה שם שנאמר ושמתי כסאי בעילם. משל לשועל שאמר לו הארי תן לי מכס, עמד וברח מהלך שלשה ימים, השיגו הארי ואחזו ואמר לו תן לי המכס אף בזה המקום, אמר לו אני ממך ברחתי, א"ל עדיין את במקומי עומד, כך עתיד הקב"ה לומר לשרו של אדום המפני יש לך להסתר? והקב"ה נותנו בידי ישראל. ועתיד הקב"ה ללבוש בגדי נקם להנקם משבעים אומות שנאמר לי נקם ושלם, וילבוש עשרה מלבושים כנגד עשרה פעמים שקראו ישראל כלה להשם ואלו הן: באתי לגני אחותי כלה, אתי מלבנון כלה, גן נעול אחותי כלה, מה יפו דודיך אחותי כלה, נפת תטופנה שפתותיך כלה, לבבתיני אחותי כלה, קול חתן וקול כלה, ותקשרם ככלה, ומשוש חתן על כלה, וככלה תעדה כליה. ואלו הן עשרה מלבושים: ה' מלך גאות לבש בברייתו של עולם, לבש ה' עוז התאזר ביום מתן תורה, וילבש צדקה כשריון ביום שמוסר או"ה לישראל, וילבש בגדי נקם תלבושת ביום מפלתה של אדום, חמוץ בגדים מבצרה ביום שעושה מלחמה עם או"ה, זה הדור בלבושו ביום גוג ומגוג, ויז נצחם על בגדי במלכות איטליא [של יון], מדוע אדום ללבושך ובגדיך כדורך בגת וגו', ביום שהקב"ה אוחז חרבו ועושה מלחמה, שנאמר אשכיר חצי מדם וחרבי תאכל בשר, ואלו הם שני לבושים ביום תחיית המתים שנאמר ברכי נפשי את ה' הוד והדר לבשת.

ונתתי נקמתי באדום ביד עמי ישראל. קודם שתפול אדום יחרבו עשרה מקומות ועשרה מקומות יהפכו ועשרה שופרות יתקעו ועשרה קולות ישמעו וט"ו מדינות יקטלו בהן אנשיהן, ועשר רעות יהיו ועשר רעות נובעות, ומלך עז פנים יעמוד ויגזור גזרות רעות במלכותו, ומלך גדול יצא על אלכסנדריא במחנה, ורעה גדולה תהיה בעולם ושלש שנים ומחצה ימשול וימרוד, ושרי אדום יפלו ועשר מלחמות יהיו ואז יתגברו ישראל על כל האומות. ונתתי נקמתי באדום, ספינות מא"י עתידין לילך לאדום וישראל אומר מה לנו ולאדום שנאמר מי יובילני עיר מצור מי ינחני עד אדום. וישראל הולכים וחונים על צור ארבעים יום, ובסוף מ' יום עומדים בעת קריאת שמע ואומרים שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, וחומות המדינה נופלות, והמדינה נכבשת בפניהם ובוחרים בתוכה כל כסף וזהב והשאר שוסים אותה, ומשם הולכים לרומי ומביאים משם כלי בית המקדש, ומלך נחמיה המשיח יצא עמהם ובאים לירושלם. וישראל אומרים למלך הערביים בית המקדש שלנו הוא, קח כסף וזהב ותניח בית המקדש, ומלך הערביים אומר אין לכם במקדש הזה כלום, אבל אם אתם בוחרים לכם בראשונה קרבן כמו שהייתם עוסקים מקדם וגם אנחנו מקריבים ומי שנתקבל קרבנו [יהיה העם הנבחר] ונהיה כולנו אומה אחת, וישראל מקריבים ואינם מתקבלים לפי שהשטן מקטרג לפני הקב"ה, ובני קדר מקריבים ומתקבלים שנאמר כל צאן קדר יקבצו לך. באותה שעה הערביים אומרים לישראל בואו ותאמינו באמונתנו, וישראל משיבין אותם אנו הורגים ונהרגים ואין אנו כופרים בעיקר, באותה שעה חרבות נשלפות וקשתות נדרכות וחצים נזרקים ומפילים חללים משער אפרים עד שער הפינה ונחמיה נהרג עמהם, והנמלטים מהם יברחו למדבר מואב ולארץ בני עמון ושם יעמדו פליטי ישראל ההם ויעשה השם להם שם נסים, ומעין יצא להם מתהומות שנאמר יגורו בך נדחי מואב, ויאכלו שם שרשי רתמים מ"ח ימים ובסוף מ"ח ימים יצמיח שם אליהו ומלך המשיח עליו, ושם יבשר להם אליהו ויאמר מה לכם פה ישראל? וישראל משיבים ואומרים אבדנו נחרבנו, ואליהו אומר להם קומו כי אליהו אני וזה מלך המשיח ואינם מאמינים בו לפי שבא נחמיה ונהרג, והוא אומר להם שמא אתם מבקשים אות כמשה? והם אומרים הן. באותה שעה יעשה שבעה נסים, הנס הראשון מביא להם משה ודורו מן המדבר שנאמר אספו לי חסידי, הנס השני מעלה להם קרח וכל עדתו שנאמר תשוב תחיינו ומתהומות הארץ תשוב תעלינו, הנס השלישי מעמיד להם נחמיה שנהרג, הנס הרביעי מגלה להם גניזת הארץ וצנצנת המן ושמן המשחה, הנס החמישי נותן הקב"ה מטה עוז בידו שנאמר מטה עזך וגו'. הנס הששי טוחן כל הרי ישראל כקמח שנאמר אחריב הרים וגבעות. הנס השביעי יגלה להם הסוד שנאמר זאת אות הברית. וכיון שרואים [או"ה] את הנסים הללו משלחים ואומרים לכל השרים הבוזזים לירושלם בואו והלחמו בהם, ויצאו מזומנים אחרי ישראל, וישראל אומרים למלך המשיח לא טוב לנו לשבת פה למה באת להתגרות בנו מלחמה בראשונה? והמלך המשיח אומר להם התיצבו וראו את ישועת ה', והוא נופח בהם ברוח פיו וכולם יפלו חללים לפניו שנאמר וברוח שפתיו ימית רשע. צא ולמד מסנחריב שנאמר והנה כלם פגרים מתים. באותה שעה יעוף אליהו בכל העולם ויבשר לישראל שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא. ואותו יום הוא יום אכזרי ועברה, ואותו היום מפסיק בין שני עולמים, ורשעים אומרים אהה ליום כי קרוב יום ה', ואומר הוי המתאוים יום ה', וירושלם רחבה ונסבה כל אותו היום שנאמר והיה יום אחד הוא יודע לה' וגו'. גוג ומגוג יעלה בו ביום ויחנה על ירושלם שבעה

ימים וחצי וילכד ירושלם, וכנסת ישראל אומרת לפני הקב"ה: רבש"ע כל אומה ואומה שבזזה אותי מתביישת אני לחזור עליה וליקח את שלי מידה, והקב"ה משיבה אני מכניסן כולם בתוכך, שנאמר הנה יום בא לה' וחולק שללך בקרבך, ואספתי את כל הגוים אל ירושלם למלחמה. ואלו הם גומר ואגפיה תוגרמה אפריקי גרמית גרממיה קפודקיא ברברי איטיליאה כוש אנדלוס וסבא הרמן ודולים אהרסן ססונייא גליציאה גוציא לומברדיאה קלבריאה פנטיפולי טריפולי צור מקדונייה אינגליסי מונקך ציפרי נירו גוזן דרוניה אוסיה טלקי אלמנייה טורסוס עילם וכל יתיריה. ובני מדינתהון יוצאים ברמחים ובחרבות ובקשתות, וכל אחד מחזיק בדלת מוחזקת במסמרים שנאמר איש את רעהו יעזורו ונחלקות לשלש כתות, כת ראשונה שותה כל מימי טבריה, שניה שותה שמרים, שלישית יעברו ברגליהם ויאמרו איש לרעהו המקום הזה של מי הוא? ויחרקו אבני הרי ישראל בסוסיהם, ותנתן ירושלם בידם וישבו את העיר ולא יהרגו אדם שנאמר ונלכדה העיר ונשסו הבתים והנשים תשכבנה ויענו בתוכה שתי נשים משתי משפחות. אמר ר' יוחנן תשגלנה כתיב, למה הדבר דומה למלך שנכנסו גנבים לפלטורין שלו אמר המלך אם אני תופש אותם בביתי עכשיו, הם אומרים אין גבורתו של מלך אלא בביתו, אלא ממתין אני להם עד שיצאו לחוץ. כך הקב"ה אומר אם אני הורגן בירושלם עכשיו הן אומרים אין כחו אלא בירושלם, אלא אמתין להם עד שיצאו להר הזיתים, ושם נגלה עליהם הקב"ה בכבודו ועושה מלחמה בהם עד שלא משתייר מהם אחד, שנאמר ויצא ה' ונלחם בגוים ההם כיום הלחמו ביום קרב. ומכניס הקב"ה כל חיות השדה וצפרים לאכול בשרם שנאמר אמור לצפור כל כנף וגו'. ושבע שנים ישרפו ישראל מעצי קשתם ותרסיסיהם ורמחיהם.

באותה שעה מלביש הקב"ה למשיח עטרה וישים כובע ישועה בראשו, ויתן עליו זיו והדר ויעטרהו בגדי כבוד ויעמידהו על הר גבוה לבשר לישראל, וישמיע בקולו קרבה ישועה! וישראל אומרים מי אתה? והוא אומר אני הוא אפרים, וישראל אומרים אתה הוא שקראך הקב"ה אפרים בכורי הוא הבן יקיר לי אפרים? והוא אומר להן הן, וישראל אומרים לו צא ובשר לישני מכפלה שיעמדו תחלה. באותה שעה עולה ומבשר לישני מכפלה ואומר להם אברהם יצחק ויעקב קומו! דייכם תנומה! והם משיבים ואומרים מי הוא זה שמגלה עפר מעלינו? והוא אומר להם אני משיח ה' קרבה ישועה, קרבה השעה! והם משיבים אם בודאי כן, צא ובשר לאדם הראשון שיקום תחלה. באותה שעה אומרים לאדה"ר דייך תנומה! והוא אומר מי הוא זה שמנדד שינה מעיני? והוא אומר אני משיח ה' מבני בניך. מיד עומד אדה"ר וכל דורו ואברהם יצחק ויעקב וכל הצדיקים וכל השבטים, וכל הדורות מסוף העולם ועד סופו, ומשמיעים קול רינה וזמרה שנאמר מה נאוו על ההרים רגלי מבשר. ולמה על ההרים? אלא מה נאוו משה ודורו הבאים מן המדבר. ד"א מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משל למלך שהיו לו שני בנים ומת אחד מהם ולבשו כל בני המדינה שחורים, אמר המלך לבשתם שחורים במיתתו של בני הראשון אני אלבישכם לבנים בשמחתו של בני השני. כך אמר הקב"ה לכל ההרים הואיל ובכיתם על בני בשעה שגלו מארצם שנאמר על ההרים אשא בכי ונהי כך אני מביא שמחתם של בני על ההרים שנאמר מה נאוו על ההרים וגו', נאה מלך המשיח מבשר לישראל וההרים ירקדו כעגלים לפניו ועצי השדה יהיו מכין כף אל כף שמחים בישועה של ישראל, שנאמר כי בשמחה תצאו ובשלום וגו'. מה נאים הרי ישראל המושכים חלב ודבש כנחלי מים שוטפים וגם נהרי יין, שנאמר והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים. למה המעין דומה כשהוא יוצא מבית קדש הקדשים ועד מפתן הבית? בתחלה דומה לחוט של שתי, עד ההיכל דומה לחוט של ערב, עד החצר דומה לקרנים וליובלאי (שופרות), עד המזבח דומה לקרני חגבים, עד העזרה דומה לפך קטן, שנאמר הנה מים מפכים ומשם יורדין כנחל שוטף, וכשרין לעולה ולנדה ולחטאת. ומלאך המות אינו יכול לעבור בו שנאמר וצי אדיר לא יעברנו. ואפילו ספינה אינה יכולה לעבור בו, ויורד אל ים הערבה להרבות דגים לישראל, ומלח יש להם מאותו מקום, שכתוב בו ביצאתיו ונבאיו ולא ירפאו למלח, ועולין עליו כל עצי חמדת לבנון שנאמר ועל הנחל יעלה על שפתיו מזה ומזה ולחדשיו יבכר, זה אתרוג שעתיד לבכר כל חדש וחדש והוא עץ הנאכל עליו כפריו שנאמר והיה פריו למאכל ועלהו לתרופה. מה נאה בית המקדש יורד ונבנה על תילו שנאמר ונבנתה עיר על תילה.

עתידה ירושלים שתבנה אלף טפח בירניות אלף קפל מגדלות, אלף טפח גינאות אלף טטפראות, וכל אחד ואחד כציפורי בשלותה. אמר רבי יוסי זכור אני לציפורי בשלותה שהיתה מוציאה שמונים אלף ציקי קדרה. ועתידים להיות תוך ירושלים שלשת אלפים מגדלים וכל מגדל שבעת אלפים קומה ויושבת בראש שלשה הרים על סיני ועל תבור ועל כרמל, וכל קומה וקומה שבעת אלפים שיעור וכל שיעור שתים וששים אמה, והיא יושבת בראש שלשים ושלש צלעות ובית המקדש בראש כולם. כיצד יכולין לעלות בו? כעננים וכיונים עפים ופורחים שנאמר מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארבותיהם. ובית המקדש יהיה רחב עד דמשק שנאמר משא דבר ה' בארץ חדרך ודמשק מנוחתו. ושבע חומות המקיפין ירושלם הן של כסף ושל זהב ושל אבן יקרה, של פוך ושל ספיר של כדכוד ושל אש, וזיוה יזהיר מסוף העולם ועד סופו. ובית המקדש בנוי על ד' הרים זהב מזוקק וזהב צרוף וזהב שחוט וזהב פרוים כזהב שהוא עושה פירות מיוסד בספיר מקובע בגדולה, גבוה עד לשמים ועד בין כוכבים ועד גלגלי אופן המרכבה, שנאמר על גפי מרומי קרת ושכינת אלהים מלאה וכבודו מלא היכלה. ושם יפקוד כל מלאך ומלאך על עבודתו. גבריאל על אלפיו ומיכאל על רבותיו והמונים המונים יכניס לתוכה, ושם יפרוש אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם, ושערי גן עדן יפתחו מתוכה שנאמר בעדן גן אלהים היית וגיהנם יפתח ושם יוריד הקב"ה את כסאו ויושיבו בעמק יהושפט, ושם יעביר כל אומה ופסיליה. וכשיהיו או"ה עוברים שם הם נופלים בתוכו שנאמר כצאן לשאול שתו מות ירעם. ומי גרם להם זאת על שפשטו ידיהם בזבול שנאמר בנה בניתי בית זבול לך. אדם חוטא על כסא הכבוד אם עושה תשובה מוחלין לו שנאמר שובה ישראל עד ה' וגו', והרי או"ה עוברים בגיהנם ונופלים בתוכה ופושעים ומורדים שבישראל היו מצננים גיהנם מדמעותיהם שנאמר עוברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו. וכיון שהפושעים והמורדים נופלים בגיהנם אש ה' דולקת בגופם ושניהם יוצאת מפיהם שנאמר שיני רשעים שברת אל תקרי שברת אלא שריבבת. (המשך המדרש הזה המתחיל ר"א בן יעקב אומר שייך למדרשי גיהנם וגן עדן (ע"ע), והמשך השני נסתרות לרשב"י (ע"ע).